

Mag. Črtomir Remec

Oktobra so člani Inženirske zbornice Slovenije (IZS) na redni skupščini že v tretje podelili mandat predsednika mag. Črtomirju Remcu. Pogovor z njim je tekel v smeri načrtov in strategije zborničnega delovanja, o novih tehnoloških rešitvah, ki jih razvija v okviru CBS Instituta v Trimu in o viharjih časih, ki za gospodarstvo na sploh, predvsem pa za gradbeništvo, napovedujejo vse prej kot lepo vreme.

Ste član izvršnega odbora Evropskega sveta inženirskih zbornic, letos so vas ponovno izvolili v predsedstvo Svetovne inženirske federacije, člani Inženirske zbornice Slovenije pa so vam zaupali še vsaj en mandat predsednika, da lahko rišete začrtano pot naprej. Kako gledate na izrečeno zaupanje?

Ponovno izvolitev smatram kot podporo za nadaljevanje začete prenovne strategije IZS pod geslom *spreminjamo gradbeno kulturo*. V tem smislu se nadaljujejo naša prizadevanja v zagotavljanju strokovnosti, spodbujanju ustvarjalnosti in nagrajevanju inovativnosti. Gre za plane, ki so zapisani v strategiji zborničnega delovanja v prihodnosti. Ena od pomembnih sestavin slednjega je tudi povezovanje oz. vpetosti v širši svetovni prostor, kar je nuja v današnjem času. Inženirstvo je dejansko širok pojem, ki se v vsakem okolju udejanja na specifičen način, pa vendarle so si osnovna pravila podobna. Zato je moja vloga predsednika IZS na nek način povezovalna, ko poskušam dobre izkušnje prinašati v Slovenijo, hkrati pa določene naše pristope promo-

virati v mednarodnih organizacijah; predvsem z vidika male države, kjer pa je inženirstvo sorazmerno močno zastopano. Število inženirjev, ki delujejo samo na področju graditve, se giblje okoli 6.000.

O večji vpetosti inženirskih storitev v mednarodni trg dela, ki jo prinaša globalizacija, govorite v smislu potrebe po zagotavljanju zastopanoosti predstavnikov IZS v mednarodnih organizacijah. Zdi pa se, da na nivoju inženirjev posameznikov pri nas še vedno delujemo zelo lokalno.

Nadaljevanje začetega dela pri prenavljanju zbornične strategije vsebuje težnje k večjemu mednarodnemu sodelovanju, vpetem v mednarodni trg inženirskih storitev in smatram, da bo ta izmenjava vedno večja. V prihodnosti bo migracij več, zato tudi v evropskem merilu delamo na mobilnosti, kar pomeni, da ima posameznik čim manj težav s pridobivanjem pogojev za delo. Z vidika EU so zadeve kar se da poenostavljene, seveda pa se v praksi dogajajo »detalji«, ki postopke podaljšujejo. Pri tem je pomembna vloga vseh institucij z javnimi pooblastili in mednje spada tudi zbornica, ki nosi večjo težo, kot se je takšnim organizacijam svojčas pripisovalo. Evropa je še nekaj časa nazaj v smislu udeležbe zbornic delovala deregulacijsko in v smeri ukinjanja vseh takšnih institucionalnih oblik. Sedaj ugotavlja, da je zbornica predvsem z vidika javnega interesa in socialne odgovornosti ter zagotavljanja kakovosti pomemben partner za dosego

omenjenih zahtev. Velika vne- ma po deregulaciji se počasi ohlaja in tako nekako sovпада z dogajanjem na svetovnem trgu, ko bi slepa prepustitev trgu lahko pomenila tudi kaos.

No, slovenska politika je pre- več sledila težnjam EU, ki so bile naklonjene deregulaciji, vendar pa se tudi pri nas vedno bolj uveljavlja zaupanje v sisteme, ki delujejo in pripomorejo k večji kakovosti in družbeni odgovornosti na področju inženirstva, ter da je treba obstoječe institucije obdržati in izkoristiti njihove potencialne.

Predlog Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti prinaša veliko spremembo v delovanju obeh poklicnih zbornic. Ključni problem je v predlagani ukinitvi obveznega članstva v zbornicah in predlaganem modelu, da se naloge, ki so zbornici zaupane kot javno pooblastilo, prenesejo na Ministrstvo za okolje in prostor. Kaj to, v primeru sprejetja zakona, pomeni za IZS kot tako?

Dejansko bi padli na nivo društvene dejavnosti in kot taki ne bi imeli možnosti vpliva na kakovost storitev in zaščito javnega interesa. Le z obveznim članstvom lahko poklicne zbornice ščitijo javni interes in sankcionirajo kršitve etičnega kodeksa stroke. Problematika obveznega članstva izhaja v tem primeru iz napačnega razumevanja delovanja in vloge na eni strani gospodarske in obrtne zbornice in na drugi strani poklicnih zbornic. V slednji neobveznost včlanjenja pomeni, da se razlog oz. vloga, zaradi katere je bila zbornica ustanovljena, ne more izvajati. Obvezno članstvo

pomeni možnost nadzora nad kakovostjo dela in sankcioniranjem v primeru kršitev.

V strategiji ste tudi zapisali, da si graditev kot pomembna družbeno gospodarska dejavnost zasluži svoj direktorat v resornem ministrstvu.

Glede na situacijo v gradbeništvu, kjer je pri nekaterih javnih gradnjah prišlo do kar precejšnjih zapletov, številne nepremišljene spremembe gradbene zakonodaje pa so povzročile zmedo v vsakdanji praksi. Zato smatramo, da področje graditve na ministrstvu ni dobro organizirano, nima kompetentne kadrovske zasedbe in bi ustrezen organ predstavljal prvi korak k pripravi pogojev za bolj kakovostno in učinkovito graditev.

Kot člani Evropskega sveta inženirskih zbornic na IZS pripravljate pogoje za enotno licenciranje pooblaščenih inženirjev v Evropi, skupne smernice za nacionalne kodekse inženirske etike in enostaven prehod inženirjev znotraj evropskega trga storitev, o čemer je že bilo govora. Vse to naj bi prispevalo k oblikovanju primerne cene inženirskega dela. Kakšna je problematika tovrstnih aktualnih tem?

Torej, primerna cena je tudi ena od točk strategije, ki naj bi jo zbornica zasledovala. Smatramo, da se s »seciranjem cen« škarje razprejo na škodo vseh udeleženih v postopkih graditve. Če se namreč poskuša prihraniti pri stroških projektiranja in nadzora ter kontroli kakovosti, ki se ob izboru umakne nižji ceni, potem to v končni fazi vedno pripelje do

večjih stroškov gradnje. Področje javnih naročil, denimo, je na sploh problematično, odločitve pa so vse prevečkrat prepuščene naključjem in trenutnim situacijam. Za vse javne investicije bi morali biti postopki izbrani tako, da dobimo optimalnega izvajalca.

Problem v doseganju želenega pa nam na IZS pomeni kvalifikacija samostojnega svobodnega poklica. V tujini kar polovica inženirjev deluje v svobodnem poklicu, pri nas pa so bili doslej večinoma vsi zaposleni v podjetjih. Delovanje v svobodnem poklicu predstavlja večjo fleksibilnost na trgu dela. Pritožba v zvezi z neustrezno zakonodajno urejenostjo statusa samostojnega poklica inženirja je na evropskem sodišču in čaka na razsodbo.

Vaš pogled je lahko zaradi vključenosti v mednarodne strokovne tokove širši in tako bolj kritičen – tudi do naše »domače« inženirske zbornice?

Mnenja sem, da smo na IZS uspeli vzpostaviti ustrezno infrastrukturo in sposobno kadrovske zasledbo, ki učinkovito izvaja javna pooblastila. Pod učinkovito smatram tudi ekonomičnost zborničnih storitev glede na višino članarine. Posebno pozornost namenjam vseživljenjskemu učenju inženirjev, pri čemer smo zelo uspešni, odziv na izvajane programe je namreč odličen. S tem ohranjamo nivo strokovnosti, ki pa mora prerasti okvire našega

zavedanja in preiti v zavest inženirjev samih. Ena izmed pomembnih spodbud je gotovo tudi akcija IZS, v kateri izbiramo in objavljamo primere dobre inženirske prakse (objavljene tudi na spletnih straneh IZS). Uspešni pa smo tudi pri spodbujanju ustvarjalnosti in inovativnosti. Nagrade za inovativnost, podeljene ob našem jubileju, imajo gospodarski učinek in vplivajo na poslovanje podjetij. Rezultate pa ne gre pričakovati čez noč, tu namreč spreminjamo gradbeno kulturo, kar pa je proces, ki zahteva določen čas.

Izkušnje, ki jih prenašate v slovenski in širši evropski ter svetovni prostor imajo nedvomno korenine tudi v praksi, v vašem poklicnem delovanju v podjetju Trimo.

Zadnja leta, ko delam v industriji, se soočam z realnostjo, ki nastopa v proizvodnji gradbenih elementov in pri gradnji sami. Gre za neposredne izkušnje. Ključna usmeritev Trima gre v smeri cenejše, hitrejše, varnejše in energetske učinkovitejše gradnje, v skladu s pravili trajnostnega razvoja, kar so nenehno tudi cilji evropske gradbene tehnološke platforme na področju gradnje. Tudi moje poklicno delovanje v okviru CBS Instituta, ki ga je Trimo, kot eno izmed prvih podjetij, ustanovilo pred tremi leti, je v celoti vezano na področje energetske varčne gradnje in uporabe obnovljivih virov energije v stavbah. Podjetje Trimo se je tako še pravočasno zavedalo po-

mena pospešenega vlaganja v raziskave in razvoj novih proizvodov in storitev z višjo dodano vrednostjo.

Na kaj konkretno pa se vežejo vaši razvojni projekti?

Največ se trenutno ukvarjamo z razvojem visokoizolativnega tankoslojnega polnila, ki bo omogočilo bistveno tanjše panele pri enaki ali celo večji toplotni izolativnosti. Velike načrte imamo tudi z uporabo sončne energije za gretje in hlajenje stavb. Pred kratkim smo pridobili sofinancirana evropska sredstva za obsežen razvojno investicijski projekt MAKSI (modularni aktivni sistemi za javne zgradbe).

V Sloveniji v gradnji zaostajamo za uveljavljenimi tehnologijami energetske varčne gradnje? Kje tu vidite doprinos zbornice k uveljavitvi načel manjše porabe energije?

Situacija v Sloveniji ni nič drugačna kot drugod v Evropi. Evropska energetska bilanca še vedno sloni na fosilnih gorivih in jedrski energiji, kar 50 odstotkov energije pa se porabi v stavbah in tu je največji potencial za prihranke. V skladu s cilji nove evropske direktive prinaša nov slovenski pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah zahtevo po večji toplotni izolativnosti in najmanj 25 odstotkov obnovljivih virov energije za vse novogradnje in večje rekonstrukcije. Pravilnik močno posega v ustaljene načine gradnje in ni čudno, da se ob teh spremembah pojavljajo polemike s strani gradbenih podjetij. To pomeni, da odgovornost do okolja tudi nekaj stane. Te odločitve pa so možne, če primerjamo stroške skozi celotno življenjsko dobo stavbe. In tu postanejo določila sprejemljiva. Uvodni korak zbornice na področju varčevanja z energijo je bila letošnja konferenca Sončna energija v stavbah, ki jo je organizirala Slovenska termosolarna tehnološka plat-

forma v sodelovanju z IZS, njen cilj pa je bil približati najnoveše tehnologije projektantom in investitorjem. Naslednje leto bo tudi Dan inženirjev posvečen prav energetske učinkoviti gradnji.

Ravno področje energetske varčne gradnje je področje, kjer so udeleženi vsi inženirji, od gradbenikov, geodetov in geotehologov do strojnikov, električarjev in tehnologov. Pomembno je namreč, da stavba deluje kot celota, vsaka stroka, ki sodeluje v gradnji, bi morala vsaj malo poznati sosednja področja in se z njimi uskladiti.

Ob zdajšnjih premikih na svetovnem finančnem in gospodarskem področju ne moreva mimo vprašanja o vplivih svetovne finančne krize na slovensko gradbeništvo.

Smatram, da v obdobju vznesene konjunktore ni bilo velike želje ali zagnanosti po uvajanju novih tehnologij, večji učinkovitosti ali zagotavljanju kakovosti. V tem oziru je kriza pozitivna. To je priložnost za nove inovativne rešitve. Investicij bo sicer manj, obstoječe pa bodo bolj pretehtane in bolj dolgoročno naravnane. Kot take pa imajo bistveno več možnosti, da vsebujejo elemente energetske učinkovitosti. Krizo vidim kot priložnost za tiste z dobrimi idejami. To za gradbeništvo ob prvotnem šoku lahko pomeni velik razvojni potencial.

Ne zamerite na koncu malce osebno vprašanje. Kako pa vam uspeva večstranske funkcije usklajevati, predvsem časovno?

Zaenkrat mi »hitenje« na različne konce dokaj uspeva, tudi po zaslugi dobrih sodelavcev in občasno tudi korišćenja dopusta za potovanja v tujino. Dokler so pred mano izzivi, še posebno v današnjih negotovih časih, jih sprejemam odprtih rok in se jih lotevam z veliko odgovornostjo, ki mi je bila upana z novim mandatom.